

Stichting NHL Stenden Hogeschool

B Pedagogiek

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

In april 2025 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van NHL Stenden Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding maakt deel uit van de Academie Gezondheid & Welzijn (AGW) en wordt aangeboden in een voltijd- en deeltijdvariant. Op het moment van de visitatie telt de opleiding 766 studenten, waarvan 626 in de voltijdvariant en 140 in de deeltijdvariant.

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel als **positief**. Het panel heeft de visitatie als verrijkend ervaren. De gesprekken verliepen in een open en constructieve sfeer, waarbij betrokkenheid en bevlogenheid voelbaar waren. Studenten, docenten en management gaven samen een consistent en herkenbaar beeld van de opleiding. Het panel trof een lerend team dat actief werkt aan verbetering en zichtbaar handelt op basis van feedback.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Ze leidt op tot pedagogisch professionals met een sterke ethische basis en aandacht voor preventie. Alumni herkennen deze focus en ervaren die als waardevol in hun werkpraktijk, waarbij zij worden herkend als specialist Kind & Jeugd en zich onderscheiden van collega's met een achtergrond in social work of het (basis)onderwijs. Thema's als moreel beraad en normatieve professionalisering zijn zichtbaar verankerd in de leeruitkomsten, die op heldere wijze zijn afgeleid uit de landelijke eindkwalificaties. De opleiding biedt daarnaast ruimte voor maatschappelijke oriëntatie, onder meer via internationale projecten en een actieve rol van het lectoraat in onderwijsontwikkeling. Het panel waardeert deze integrale benadering, en ziet tegelijkertijd ruimte om de onderlinge samenhang tussen voltijd en deeltijd verder te expliciteren en versterken.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Studenten leren in een praktijkgerichte leeromgeving en werken aan beroepsrelevante producten. Het curriculum is logisch opgebouwd, met herkenbare leerlijnen, goede samenhang en duidelijke vertalingen van de leeruitkomsten. Studenten ervaren hun docenten als deskundig en betrokken, wat bijdraagt aan een veilig en motiverend leerklimaat. Het panel waardeert in het bijzonder het team, dat professioneel samenwerkt aan onderwijsontwikkeling en harmonisatie van de voltijd- en deeltijdvariant. In de voltijd is de praktijkverbinding sterk ontwikkeld. In de deeltijdvariant beveelt het panel aan om de begeleiding sterker te structureren en beter af te stemmen op verschillende studentprofielen. Ook de aansluiting tussen werkplek en opleiding vraagt om expliciete aandacht.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het toetsprogramma biedt voldoende variatie in toetsvormen, passend bij het opleidingsprofiel en de doelgroep. De koppeling tussen toetsing, leeruitkomsten en landelijke competenties is zorgvuldig uitgewerkt. Studenten leveren producten op die aansluiten bij de beroepspraktijk en deze worden herkend en gewaardeerd door het werkveld. De opleiding werkt constructief aan kalibratie en

gebruikt inzichten uit studentwerk voor gerichte aanpassingen. De examencommissie vervult een actieve rol in het bewaken van toetskwaliteit.

Het panel beveelt aan om in de deeltijdvariant de onafhankelijkheid van beoordeling van het afstudeertraject strikter te borgen en het beoordelingsproces beter navolgbaar te maken. Het panel doet bovendien de aanbeveling om het toevoegen van een mondeling eindgesprek in de voltijdvariant te overwegen, als aanvulling op de beoordeling van schriftelijke eindproducten. Daarnaast adviseert het panel om de beoordelingsinformatie in de deeltijdvariant eenduidig en systematisch te presenteren, zodat studenten beter zicht krijgen op de norm en hun ontwikkelruimte.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Afstudeerproducten tonen inhoudelijke diepgang, praktijkgerichtheid en methodisch handelen. Alumni voelen zich goed voorbereid op het beroep en worden door het werkveld herkend als professioneel en onderscheidend. Studenten en docenten werken samen aan de verdere ontwikkeling van de afstudeervorm.

Het panel moedigt de opleiding aan om actuele thema's zoals digitale veiligheid en maatschappelijke kwetsbaarheid structureel te blijven agenderen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	8
Terugblik vorige visitatie	9
Beoordeling NVAO-standaarden	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3 Toetsing	20
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	25
Eindoordeel over de opleiding	27
Aanbevelingen	28
Bijlagen	29
1. Bezoekprogramma	30
2. Bestudeerde documenten	31

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van NHL Stenden Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van NHL Steden Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 1 april 2025. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Kort functieomschrijving
dr. W.J.M. Reith	Voorzitter, domeindeskundige	Hogeschoolhoofddocent Pedagogiek, lid kenniskring lectoraat Jeugdhulp in transformatie, De Haagse Hogeschool
dr. J. Bolding	domeindeskundige	Voormalig docent onderwijskunde aan Hogeschool Utrecht, met ervaring als projectleider, curriculumadviseur en interim teamleider.
drs. S. van Beers	domeindeskundige	Hoofd Behandeling / Psychotherapeut bij PsyMens en als zelfstandig supervisor VKJP
M.J. de Gelder-Pool	studentlid	Student Pedagogiek bij Driestar Educatief

Ir. J.P. (Jan) Spruijt, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding Pedagogiek is ingedeeld in de visitatiegroep HBO-Bachelor Pedagogiek 1. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde auditor vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in de beoordeling en opleidingsvarianten.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via e-mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Vier deeltijdstudenten hebben hiervan gebruikgemaakt; één van de berichten werd namens een groep studenten verzonden.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Schets van de opleiding

De opleiding Pedagogiek maakt deel uit van de academie Gezondheid en Welzijn en is sinds 1 januari 2024, samen met de Master Pedagogiek, ondergebracht in het cluster Pedagogiek. De opleiding kent een voltijdvariant en een deeltijdvariant en wordt aangeboden in Leeuwarden. De deeltijdvariant trekt de laatste jaren in toenemende mate mbo-gediplomeerden aan die liever al werkend willen studeren. De opleiding telt op het moment van de visitatie 766 studenten, waarvan 626 in de voltijdvariant en 140 in de deeltijdvariant. De studentinstroom groeit, ondanks regionale concurrentie van onder meer Windesheim. Een instroom van rond de 200 studenten wordt gezien als ideaal voor een goede balans tussen onderwijskwaliteit en de arbeidsmarktbehoefte in een krimpregio.

De opleiding kent een rijke geschiedenis van ontwikkeling, waarin de deeltijdopleiding eerder verweven was met Social Work en inmiddels zelfstandig is ingericht. Sinds de vorming van het cluster Pedagogiek is er expliciet gekozen voor harmonisatie tussen de voltijd- en deeltijdvariant. Doel is om vanuit één gezamenlijk fundament verschillende doelgroepen optimaal te bedienen. Dit gebeurt onder andere door afstemming van leeruitkomsten en beoordelingsvormen, het versterken van de doorstroommogelijkheden tussen beide varianten, en samenwerking in curriculumontwikkeling. De inzet op gezamenlijke structuren biedt organisatorische voordelen én draagt bij aan inhoudelijke kwaliteit. Studenten en docenten ervaren daarbij herkenning en versterking van het pedagogisch profiel, passend bij het werkveld. De deeltijdopleiding wordt door studenten als steeds beter gestructureerd en ondersteund ervaren. Ook wordt de ontvlechting van de deeltijdopleidingen Pedagogiek en Social Work als positief ervaren. Ondanks externe uitdagingen zoals bezuinigingen en schommelende instroom, ziet de opleiding juist kansen: het (her)inrichten van het curriculum op basis van het nieuwe landelijke domeinprofiel wordt benut om de onderwijskundige basis te versterken. De opleiding zet zich daarbij in voor inclusiviteit, maatschappelijke relevantie en het bieden van een pedagogisch antwoord op hedendaagse vraagstukken. Hiermee sluit zij aan bij de bredere visie van NHL Stenden.

Basisgegevens opleiding

Instelling	
Naam in RIO	Stichting NHL Stenden Hogeschool
Adres	Rengerslaan 10, 8917 DD, Leeuwarden
Website	nhlstenden.com
BRIN-nummer	31FR
Status	Bekostigd
ITK	Positief

Opleiding	
Eerste naam in RIO	Pedagogiek
Locatie	Leeuwarden
ISAT-code	35158
RIO-onderdeel	Gedrag en Maatschappij
Oriëntatie en Niveau	hbo
Voertaal	Nederlands

Verleende graad	Bachelor
Studielast in EC	240
Variant(en)	Voltijd, deeltijd
Inleverdatum beoordelingsrapport	1 november 2025
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	1 april 2025

Terugblik vorige visitatie

De opleiding heeft de aanbevelingen uit de vorige visitaties van de voltijdopleiding (2017) en de flexibele deeltijdvariant (2019) opgepakt en verwerkt in het curriculum, het onderwijsproces en de kwaliteitsborging. Hiervoor zijn de volgende acties ondernomen in zowel de voltijd- als deeltijdopleiding:

- Naar aanleiding van de aanbeveling om de pedagogische kern van de opleiding explicieter te maken, is in het kader van de curriculumvernieuwing het aanbod van pedagogische basiskennis versterkt. Thema's als pedagogische relaties, visie en waardenopvoeding hebben een stevigere plek gekregen in zowel onderwijsinhoud als literatuur. De voormalige minor 'Ontwikkelingsstimulering en opvoedingsondersteuning' is geïntegreerd in het reguliere programma.
- De praktijkcomponent is steviger verankerd in het afstudeerprogramma van beide varianten. De stage vindt nu plaats in de afstudeerfase en is gekoppeld aan het portfolio.
- Het stellen van pedagogische vragen is structureel ingebed in het teamplan. Het thema 'elkaar inspireren' verbindt teamleden en stimuleert een gezamenlijke reflectie op de pedagogische opdracht van de opleiding. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de wens van het panel om binnen het team meer ruimte te maken voor pedagogisch denken.
- De opleiding heeft ingezet op een sterkere inhoudelijke samenhang tussen leeruitkomsten, onder andere door het gebruik van kernbegrippen en het afstemmen van niveaus binnen de leerlijn. Het panel van deze visitatie ziet op dit vlak nog wel ruimte voor ontwikkeling.
- De betrokkenheid van het werkveld is sinds de vorige visitatie geformaliseerd via een werkveldadviescommissie, die betrokken wordt bij curriculumontwikkelingen.
- In de deeltijdopleiding is het werkplekleren geborgd via studieplannen die studenten opstellen in samenwerking met hun coach en werkplekbegeleider. Deze plannen bevatten leerdoelen en afspraken over ondersteuning vanuit de werkplek. Daarnaast is in de deeltijd de professionaliseringsruimte geïntegreerd in de coaching leerlijn, wat ruimte biedt voor individuele ontwikkeling. De structuur van de propedeusemodules is vastgelegd, terwijl in de hoofdfase ruimte is voor maatwerk via individuele studieplanning.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding laat zien dat zij opleidt tot een pedagogisch professional met een sterke morele basis, aangevuld met aandacht voor preventie. Uit gesprekken met alumni blijkt dat zij deze focus herkennen en als waardevol ervaren in hun werkpraktijk, waar zij regelmatig voor ethische vraagstukken staan. Daarbij worden zij in het werkveld herkend als specialist Kind & Jeugd en onderscheiden zij zich van collega's met een achtergrond in social work of het (basis)onderwijs. Deze profilering is zorgvuldig zichtbaar gemaakt in de doorvertaling van de landelijke eindkwalificaties naar de leeruitkomsten van de opleiding, waarin thema's als moreel beraad en normatieve professionalisering terugkomen. De leeruitkomsten sluiten aan bij de Dublin Descriptoren op bachelorniveau, met aandacht voor kennisontwikkeling, toepassing, oordeelsvorming, communicatie en leervaardigheden. De betrokken lectoraten spelen een actieve rol in de ontwikkeling en borging van het opleidingsprofiel, onder meer via de curriculumcommissie en teamprofessionalisering. Er is sprake van inhoudelijke wisselwerking tussen lectoraat en opleiding. Het panel waardeert de integrale benadering van ethiek, praktijkgerichtheid en kennisontwikkeling. Tegelijk ziet het panel ruimte voor verdere ontwikkeling in het expliciteren van het gezamenlijk fundament van de twee varianten van de opleiding. De harmonisatie van de voltijd- en deeltijdvariant bevindt zich nog in een fase van oriënteren en verkennen. In gesprekken viel regelmatig de vraag op wat nu het gezamenlijke fundament is. Het panel ziet aanleiding om, los van het nog te verschijnen landelijk profiel, dat fundament verder te concretiseren. Vertrouwen op de eigen kennis van het werkveld en op de bestaande pedagogische basis biedt daarbij houvast.

Onderbouwing

Beroepsbeeld en profilering

De opleiding positioneert zich met een herkenbaar pedagogisch profiel. In de zelfreflectie wordt beschreven dat studenten worden opgeleid om een ondersteunende leefomgeving te creëren waarin geen enkel kind buitenspel staat. Deze visie is zichtbaar in de keuzes die de opleiding maakt, zoals de nauwe verbinding met het werkveld en de aandacht voor actuele maatschappelijke thema's als inclusie, kinderrechten, digitalisering en de decentralisatie van de zorg. Het panel ziet dat de opleiding duidelijke keuzes heeft gemaakt in de doorvertaling van het landelijke profiel naar een eigen profiel. Dit leidt tot een beroepsbeeld waarin thema's als moreel beraad, preventie en normatieve professionalisering duidelijk herkenbaar zijn, wat ook door alumni wordt herkend en gewaardeerd. Zij ervaren deze focus als relevant en toepasbaar in het begeleiden van kinderen, jongeren en jongvolwassenen, onder meer in onderwijs, opvang en de jeugdhulpverlening, waarin zij regelmatig met ethische dilemma's worden geconfronteerd.

Ook de regionale inbedding van de opleiding is onderdeel van de profilering. Studenten komen tijdens het praktijkleren bijvoorbeeld in aanraking met functies als jeugdondersteuner in Friese kindcentra, waar onderwijs en zorg intensief samenwerken. Dergelijke ervaringen dragen bij aan het besef van contextgevoelig en interdisciplinair handelen. In vergelijking met verwante opleidingen, zoals Social Work en de pabo, legt de opleiding nadruk op pedagogische diepgang en een specialistische blik op opvoedingsvraagstukken. In het werkveld worden afgestudeerden herkend als specialist Kind & Jeugd, wat hen onderscheidt van collega's uit deze andere opleidingen.

Beoogde leerresultaten

De opleiding werkt vanuit het landelijk opleidingsprofiel hbo-bachelor Pedagogiek (2019), waarin drie kerntaken en twaalf beroepscompetenties zijn vastgelegd. De kerntaken betreffen: (1) het ondersteunen bij opgroeien en opvoeden, (2) het bevorderen van condities voor opgroeien en opvoeden, en (3) het versterken van pedagogische professionaliteit. De opleiding heeft deze kerntaken en competenties uitgewerkt in twaalf leeruitkomsten, geordend rond beroepsthema's die aansluiten op de pedagogische beroepspraktijk, zoals opvoedingsrelaties, ontwikkeling stimuleren, samenwerking met opvoedmilieus en beleidsvorming. De leeruitkomsten zijn geformuleerd volgens de Tuning-systematiek en vormen het uitgangspunt voor toetsing en curriculumopbouw. In de voltijdvariant zijn de leeruitkomsten gekoppeld aan modules die stapsgewijs toewerken naar het eindniveau. In de deeltijdvariant vormen de leeruitkomsten zelf de ordenende structuur: zij zijn leidend in de opbouw en toetsing, en worden per module aangetoond via beroepsproducten vanuit de eigen praktijkcontext. Zowel voltijd- als deeltijdstudenten werken toe naar hetzelfde bachelorniveau, met ruimte voor differentiatie in leerroute en context: voltijdstudenten volgen een gestructureerd programma, deeltijdstudenten tonen de leeruitkomsten aan vanuit hun beroepspraktijk. De landelijke Body of Knowledge and Skills bestaat uit zeven bouwstenen, voortkomend uit elf relevante wetenschapsgebieden zoals pedagogiek, ethiek, psychologie en organisatiekunde.

Binnen deze kaders ontwikkelen studenten zich tot professionals die pedagogische relaties aangaan, ontwikkeling stimuleren, opvoedsituaties ondersteunen en bijdragen aan een pedagogisch klimaat. Daarnaast worden zij toegerust voor onder meer participatiebevordering, interdisciplinaire samenwerking, beleidsvorming, praktijkgericht onderzoek en morele reflectie. De leeruitkomsten sluiten aan bij de Dublin Descriptoren op bachelorniveau, met aandacht voor kennisontwikkeling, toepassing, oordeelsvorming, communicatie en leervaardigheden. Het lectoraat speelt een actieve rol in de ontwikkeling en borging van het opleidingsprofiel, onder meer via de curriculumcommissie en teamprofessionalisering. Er is sprake van inhoudelijke wisselwerking tussen lectoraat en opleiding. Het panel waardeert de integrale benadering van ethiek, praktijkgerichtheid en kennisontwikkeling.

Docenten tonen zich trots op het proces van harmonisatie tussen de varianten. Doel is om, vanuit de eerder gescheiden ontwikkelpaden van voltijd en deeltijd, toe te werken naar een gedeeld opleidingsprofiel. Sinds 2023–2024 is hiervoor een gezamenlijke curriculumcommissie ingericht. Het panel constateert dat de opleiding daadwerkelijk stappen zet in de afstemming van leeruitkomsten en beoordelingsvormen, zodat beide varianten blijven leiden tot een gelijkwaardig diploma. Tegelijkertijd ziet het panel dat dit proces zich nog in een oriënterende fase bevindt. Het panel adviseert om het gesprek over het gezamenlijke fundament voort te zetten, los van het nog

te verschijnen landelijke profiel. De bestaande praktijk en de kennis van het werkveld bieden daarvoor al voldoende aanknopingspunten.

Afstemmen (internationale) beroepenveld

De opleiding profileert zich sterk in de regio door in te spelen op actuele maatschappelijke vraagstukken zoals brede welvaart, inclusie en kinderrechten. Studenten werken samen met lokale partners aan praktijkgerichte projecten. De opleiding is sterk verankerd in Friesland, met veel regionale samenwerkingen. De opleiding laat hiermee zien dat zij de beoogde eindkwalificaties niet alleen baseert op landelijke en internationale standaarden, maar deze ook actief toetst en aanscherpt in samenwerking met het werkveld. Daarbij valt op dat de inhoudelijke profilering gericht op preventie en ethiek herkenbaar is en aansluit bij actuele ontwikkelingen binnen het pedagogische domein. Het regionale werkveld, waaronder organisaties als IKC De Plataan en SO/VSO It Twalûk, waardeert dat studenten met een brede pedagogische blik en sensitieve houding instromen. In gesprekken met de werkveldpartners komt naar voren dat de bekendheid met de opleiding en haar afgestudeerden buiten de provincie, zoals in Groningen, minder vanzelfsprekend is. Op basis daarvan constateert het panel dat het voor werkgevers buiten de directe regio minder vanzelfsprekend lijkt om de positie en toegevoegde waarde van bij NHL Stenden afgestudeerde pedagogen te herkennen in relatie tot actuele vraagstukken. Dit biedt kansen om de eigen profilering – met aandacht voor brede welvaart, inclusie en innovatie – ook buiten de regio sterker zichtbaar te maken. Tegelijk ziet het panel kansen om de Werkveldadviescommissie (WAC) nadrukkelijker te benutten als strategisch klankbord bij het concretiseren van het gezamenlijke fundament van de twee varianten. Dit kan bijdragen aan het versterken van de positionering van de opleiding, zowel binnen als buiten de regio.

Kenmerkend voor deze opleiding is de nadruk op inhoudelijke verdieping en samenwerking met lectoraten, waaronder het lectoraat Zorg voor Jeugd en het lectoraat Digitale Innovatie in Zorg en Welzijn. Lectoren en onderzoekers zijn zichtbaar in met name het voltijdonderwijs. Zij dragen bij aan curriculumontwikkeling en stimuleren vernieuwing, bijvoorbeeld via de ontwikkeling van een digitale reflectietool die in 2023 is onderscheiden met een ZonMw Parel: een nationale ereprijs voor projecten die uitblinken in samenwerking, bruikbaarheid en maatschappelijke impact. De thematische verbinding met vraagstukken rond jeugd, zorg en digitale innovatie geeft de opleiding een herkenbaar profiel binnen het regionale pedagogische domein. De opleiding kijkt actief over de grenzen van de eigen regio en academie heen. Internationale samenwerking is verweven in het curriculum en zichtbaar in projecten zoals een minor in Suriname. Studenten ervaren deze internationale oriëntatie als waardevolle verbreding van hun professionele blik. De opleiding ontwikkelt samen met de pabo een dubbele bachelor, gericht op innovatieve en interdisciplinaire trajecten. Daarmee speelt zij in op een veranderend werkveld en wordt gewerkt aan het opleiden van breed inzetbare professionals. Het panel waardeert de lerende houding van de opleiding en de ambitie om het profiel en de eindkwalificaties blijvend te verbinden aan maatschappelijke en professionele ontwikkelingen.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding biedt een doordachte en praktijkgerichte leeromgeving, waarin studenten werken aan producten die relevant zijn voor het werkveld. Het curriculum is logisch opgebouwd, met herkenbare leerlijnen, goede samenhang en duidelijke vertalingen van landelijke eindtermen naar het eigen programma. Studenten waarderen hun docenten als deskundig en betrokken, wat bijdraagt aan een veilig en motiverend leerklimaat. Het panel spreekt in het bijzonder waardering uit voor het team, dat open en professioneel samenwerkt aan onderwijsontwikkeling.

In de voltijdvariant ziet het panel een sterke inzet op praktijkgericht leren, onder andere via praktijkateliers, intervisie en co-creatie met het werkveld. Studenten worden uitgedaagd om in realistische contexten te werken aan actuele pedagogische vraagstukken. De aansluiting op de beroepspraktijk is zichtbaar en wordt gewaardeerd door zowel studenten als werkveldpartners.

De deeltijdvariant biedt studenten veel ruimte om het geleerde direct toe te passen in hun werkomgeving. Voor studenten met een hoge mate van zelfregie werkt deze opzet goed. Tegelijkertijd ziet het panel dat deze flexibiliteit minder goed uitpakt voor studenten die meer structuur en begeleiding nodig hebben. De regie ligt nu vaak bij de student, wat kan leiden tot spanningen tussen opleiding en praktijk. Het panel beveelt de opleiding aan om de begeleiding in de deeltijdvariant sterker te structureren en beter af te stemmen op verschillende studentprofielen. Ook het aantal contactmomenten tussen werkplek en opleiding verdient daarbij expliciete aandacht. Daarnaast adviseert het panel om de ingezette uniformering van voltijd en deeltijd consequent door te voeren, met behoud van ruimte voor variatie maar meer helderheid richting studenten.

Onderbouwing

Didactisch concept

Binnen het hogeschoolbrede concept van Design Based Education laat de opleiding zien hoe dit didactisch model betekenisvol kan worden ingezet in de context van pedagogiek. Het panel ziet dat studenten leren door te analyseren, ontwerpen, testen en bij te stellen. In de voltijdvariant loopt het *double diamond*-model als rode draad door het programma: van het pedagogisch product in module 3 van jaar 1, via het ontwerpgericht werken in de praktijkateliers van jaar 2, tot het afstudeeronderzoek in jaar 4, waarin studenten een vraagstuk uit de praktijk analyseren en een interventie ontwerpen, testen en verantwoorden. Studenten analyseren de praktijkcontext, formuleren een behoefte, ontwerpen een oplossing en brengen die terug naar de werkvloer. Uit de showcase tijdens het locatiebezoek blijkt dat dit niet altijd vanzelfsprekend is: het vraagt van studenten dat zij leren omgaan met open opdrachten, onzekerheid en het ontbreken van een 'antwoordmodel'. Ze moeten keuzes maken en verantwoorden, en iteratief durven werken. Dit

zijn vaardigheden die passen bij het beroep, maar die in het begin onwennig of ingewikkeld kunnen aanvoelen. Het panel ziet dat de leeromgeving studenten ondersteunt in deze fase, onder meer door samenwerking aan betekenisvolle producten te stimuleren onder begeleiding van docenten. Op foto's tentoongesteld in de ruimte van het locatiebezoek is zichtbaar hoe studenten en docenten in groepen, op locatie en in ateliers samenwerken aan realistische vraagstukken. Dat versterkt het ontwerpgerichte karakter van de opleiding en stimuleert betrokkenheid.

De digitale leeromgeving is in ontwikkeling. Het panel hoort dat *blended learning* steeds vaker wordt ingezet, met online feedbackmomenten, video's en ruimte voor eigen regie. Studenten waarderen die flexibiliteit. Tegelijkertijd signaleren docenten dat de inzet van digitale middelen nog niet overal vanzelfsprekend is, met name bij het begeleiden en uitvoeren van praktijkopdrachten. Dit belemmert soms de doorwerking van ontwerpgericht onderwijs. Het panel ziet hier ruimte voor verdere didactische versterking, vooral in het effectief benutten van technologie in het leerproces.

Internationalisering krijgt vooral in de voltijdvariant vorm. In jaar 1 blijft dit beperkt tot een eerste oriëntatie. Vanaf jaar 2 zijn er bredere mogelijkheden, zoals het volgen van een praktijkatelier in Suriname of Zuid-Afrika. In jaar 3 kunnen studenten deelnemen aan de Grand Tour met ateliers in onder andere België, Zuid-Afrika en Suriname. In jaar 4 is afstuderen in het buitenland mogelijk, mits de locatie voldoet aan de kwaliteitscriteria van de opleiding. Het panel ziet dit als krachtige leeromgevingen, mits goed voorbereid en begeleid. In de deeltijd ligt de nadruk op diversiteit binnen de Nederlandse context, wat past bij de doelgroep en werkomgeving van deze studenten.

Lectoren zijn zichtbaar aanwezig in onderwijs, projecten en curriculumontwikkeling. Zij verbinden actuele vraagstukken uit het werkveld aan thema's in de opleiding, bijvoorbeeld rond opvoedondersteuning, armoede of seksuele vorming. Het panel ziet dat deze inbreng het programma verdiept en het onderzoekend karakter versterkt.

Programma van de voltijdopleiding

De voltijdopleiding bestaat uit een doordacht en samenhangend programma dat studenten systematisch voorbereidt op het beroep van hbo-pedagoog. Het panel ziet dat de opleiding praktijkgericht onderwijs koppelt aan kennisontwikkeling, morele vorming en beroepsvaardigheden. De inhoudelijke en didactische opbouw van het programma is afgestemd op studenten afkomstig uit het mbo, havo en vwo, en kent een logische opbouw in complexiteit, zelfstandigheid en beroepsoriëntatie.

De propedeusefase (60 EC) bestaat uit vier modules van elk 15 EC: Pedagogiek in de wereld, Mijn levensverhaal, Pedagogiek in de praktijk en De onderzoekende pedagoog. In deze fase verwerven studenten basiskennis van pedagogiek en reflecteren zij op hun levensverhaal aan de hand van methodieken zoals de acht leefgebieden van Pfauth. In de module De onderzoekende pedagoog maken studenten daarnaast kennis met observatie en eenvoudige onderzoeksvragen, gericht op het leren verkennen en bevragen van praktijksituaties. Studenten ervaren de modulaire opbouw als overzichtelijk en stimulerend. De praktijkcomponent begint in jaar 1 verkennend, met een snuffelstage van twee dagdelen en gastlessen over het beroep.

In jaar 2 werken studenten aan twee modulen van elk 30 EC: Child en Community. Studenten ontwikkelen hier educatieve producten en tonen hun vermogen om maatschappelijke vraagstukken pedagogisch te duiden en moreel af te wegen. In beide modules doen zij dit onderbouwd: ze verzamelen praktijkinformatie, raadplegen literatuur en reflecteren op de effectiviteit van hun aanpak. Daarmee bouwen zij verder aan hun onderzoekende houding. De inhoud sluit goed aan bij het adagium 'it takes a village to raise a child', en biedt verdieping op micro-, meso- en macroniveau.

Jaar 3 bestaat uit de module Complexe Opvoedsituaties en Gedwongen (Jeugd)Hulpverlening (COGH, 30 EC). Deze module bereidt studenten voor op het werken in juridisch-ethisch beladen contexten. In de leeromgeving werken zij aan praktijkgerichte simulaties; het leerproces wordt getoetst via realistische live-assessments. Studenten oefenen met gespreksvoering, samenwerking en het maken van ethische afwegingen. Ook hier speelt analyse een rol: studenten verdiepen zich in complexe casuïstiek en leren deze juridisch, moreel en systemisch te bevragen en onderbouwen. Ook kiezen studenten in dit jaar een vrije minor (30 EC), bijvoorbeeld gericht op jeugdgezondheidszorg, opvoeden in kansarme situaties, of een internationale minor. Uit gesprekken met studenten blijkt dat thema's als kindermishandeling, gezag en macht een prominente rol spelen in jaar 3, en dat zij leren complexe situaties te analyseren en professioneel te handelen.

In jaar 4 werken studenten in de beroepspraktijk aan hun afstudeeropdrachten. Ze tonen aan dat zij zelfstandig kunnen functioneren als pedagoog, verantwoordelijkheid nemen voor hun professioneel handelen en een pedagogisch vraagstuk systematisch kunnen onderzoeken en onderbouwen. De leeromgeving biedt daarbij ondersteuning in de vorm van supervisie en begeleiding, vaak binnen het atelier of het team.

Het panel herkent in het curriculum een duidelijke opbouw van eenvoudige naar complexe praktijksituaties, waarbij studenten leren door te doen, te ontwerpen en te reflecteren. Uit documentatie blijkt dat studenten diverse pedagogische en didactische concepten hanteren, waaronder de leercyclus, de pedagogische 'civil society' en handelingsverlegenheid. Enerzijds toont de toepassing van theorie op praktijkvraagstukken de integratieve aanpak van de opleiding. Anderzijds signaleren studenten en het werkveld dat actuele thema's als digitalisering en diversiteit nog meer aandacht mogen krijgen. Het panel waardeert dat het programma modulair en transparant is opgebouwd, met een duidelijke koppeling tussen leeruitkomsten, opdrachten en toetsing. Bovendien merkt het panel op dat leerdoelen en opdrachten soms explicieter met elkaar verbonden kunnen worden. Uit gesprekken met de examencommissie blijkt dat hieraan wordt gewerkt en het panel moedigt de opleiding aan om deze stappen tot harmonisatie verder vorm te geven.

Programma van de deeltijdopleiding

De deeltijdvariant onderscheidt zich duidelijk van de voltijdvariant, zowel in doelgroep als in opbouw. Deeltijdstudenten zijn vaak al werkzaam in het pedagogisch domein en benutten hun praktijkcontext direct in het leerproces. Het panel ziet dat deze praktijkverankering de inhoud betekenisvol maakt: studenten werken aan authentieke vraagstukken, stemmen opdrachten af op hun werkomgeving en ontwikkelen beroepsproducten in samenwerking met collega's. Deze koppeling met de praktijk draagt bij aan de toepasbaarheid van het geleerde. Studenten nemen daarbij in hoge mate zelf verantwoordelijkheid voor hun leerproces. Het panel waardeert deze

zelfstandigheid en de ruimte die de opleiding biedt om eigen accenten te leggen. Tegelijkertijd valt op dat de leeruitkomst 'praktijkgericht onderzoek' in studentwerk niet altijd expliciet en methodisch wordt uitgewerkt. De onderzoekende houding is herkenbaar, maar in de door het panel bestudeerde eindwerken blijven de opbouw en verantwoording regelmatig impliciet. In combinatie met de variatie in opdrachten en studentprofielen vraagt dit om een duidelijkere structuur. Het panel adviseert om de uitwerking van praktijkgericht onderzoek in opdrachten en leeruitkomsten sterker te structureren, zodat studenten worden ondersteund in het methodisch onderbouwen van hun aanpak en reflectie en het eindniveau beter zichtbaar wordt.

Het deeltijdprogramma bestaat uit acht modules van elk 30 EC. De propedeuse omvat de modules Jeugd en Opvoeders en Samenleving. In de hoofdfase volgen studenten de modules Signaleren en Preventie, Kwetsbare jeugd/kwetsbare opvoeders, Opvoedingsondersteuning, Jeugd- en gezinsprofessional, Levensgebeurtenissen en Onderzoek. Studenten bepalen zelf het tempo en de volgorde. De module Onderzoek geldt als eindwerk en wordt in de regel als laatste afgerond. Het panel ziet dat studenten in de module Levensgebeurtenissen bijvoorbeeld in co-creatie met de doelgroep een passend aanbod ontwikkelen. De casus die werd besproken betrof jongeren aan de rand van de samenleving, met ASS, ADHD en hechtingsproblematiek. Studenten leerden hier 'op hun handen te zitten', zodat de stem van de doelgroep leidend bleef. Dit type onderwijs vraagt om een sterk reflectief en sensitief vermogen, iets wat het panel als positief kenmerk van deze opleiding herkent. De kwaliteit van het leren in de praktijk hangt sterk af van de student en diens werkomgeving. Het panel ziet dat studenten in staat zijn om werkbare oplossingen te vinden voor het werkveld, maar dat dit nu te veel afhankelijk is van individuele inzet, zoals naar voren kwam in gesprekken tijdens het spreekuur en in studentgesprekken gedurende de visitatiedag. Het panel adviseert de opleiding om de beroepslijn te versterken door deze beter te verankeren in documenten en begeleiding. Daarbij is het van belang om expliciet richting te geven aan de samenhang tussen opleiding en werkplek, zodat studenten minder afhankelijk zijn van eigen regie en de aansluiting tussen onderwijs en praktijk robuuster wordt. De werkvormen zijn afgestemd op het profiel van de deeltijdstudent. In plaats van klassikaal onderwijs ligt het accent op werkplaatsen, coaching en maatwerk. Studenten waarderen dat opdrachten aansluiten bij hun werksituatie en dat er ruimte is voor persoonlijke leerdoelen. Het panel waardeert deze flexibiliteit, maar constateert ook dat de grote diversiteit in achtergrond en ervaring vraagt om een heldere structuur en duidelijke verwachtingen. In het eindwerk voeren studenten praktijkgericht onderzoek uit, bijvoorbeeld door het analyseren van situaties op de werkplek of het testen van een interventie. In het studentwerk is te zien dat sommige studenten dit methodisch onderbouwen, terwijl anderen blijven steken in beschrijvende reflecties.

Inhoudelijk valt op dat de deeltijdopleiding een achtergrond heeft in Social Work. Deze historie is nog zichtbaar in het curriculum, al positioneert de opleiding zich nu eenduidig als Pedagogiek. Het panel constateert dat er op sommige punten nog steeds sprake is van gedeeld onderwijs met Social Work. Dit vraagt om voortdurende aandacht voor profilering en afbakening, terwijl het tevens ruimte biedt voor interprofessioneel leren binnen een rijke context.

Begeleiding en instroom

De opleiding hanteert brede instroomeisen. Studenten met een mbo-4-, havo- of vwo-diploma zijn toelaatbaar, net als zij-instromers via een 21+-toets. Het panel ziet dat deze open instroom leidt tot een gevarieerde studentenpopulatie met uiteenlopende leerbehoeften, met name in de deeltijdopleiding. De opleiding probeert hierop in te spelen, maar slaagt daar nog niet altijd goed

in, omdat de begeleiding meer gericht is op werkenden dan op studenten die uit het mbo afkomstig zijn. In de voltijd is het programma ontworpen voor doorstroom vanuit havo, vwo en mbo. Studenten starten op hetzelfde moment en volgen een gezamenlijk leertraject. Het panel ziet dat de opleiding in jaar 1 een herkenbare structuur heeft en studenten stap voor stap laat wennen aan het hoger onderwijs. De combinatie van klassikale lessen, lesateliers en een snuffelstage helpt om een ruim beeld van het beroep te krijgen. Wel moedigt het panel de opleiding aan om de begeleiding van studenten die minder snel zelfstandig functioneren te intensiveren. Uit studentgesprekken blijkt dat het initiatief voor begeleiding nu lang bij de student ligt. Juist in het begin is proactieve begeleiding nodig, zeker voor studenten die moeite hebben met plannen of reflecteren. In de deeltijd stromen steeds meer studenten in zonder werkervaring, met name vanuit een mbo-achtergrond, terwijl het programma oorspronkelijk is ontworpen voor werkenden met ruime praktijkervaring. Voor mbo'ers is de overstap groot: het tempo ligt hoog en de mate van zelfsturing wordt vaak als uitdagend ervaren. Docenten herkennen dit verschil, maar geven aan dat de aanpak nog onvoldoende is aangepast. Het panel ziet hier een duidelijke ontwikkelopgave en beveelt de opleiding aan om te zorgen voor herkenbare structuur, duidelijke verwachtingen en meer aanbodgestuurd onderwijs, zonder de ruimte voor maatwerk los te laten.

De begeleiding sluit grotendeels aan bij het didactisch model. In de voltijdopleiding hebben studenten een studieloopbaanbegeleider en krijgen zij vanaf het tweede jaar intervisie in kleine groepen. In de praktijkateliers is er intervisie tussen student, docent en werkplekbegeleider. Dit driehoeksoverleg past goed bij de praktijk. Daarbij valt op dat extra begeleiding vooral op gang komt als het al stroef loopt. Het panel hoort van studenten dat deze begeleiding goed werkt voor studenten die hun weg al gevonden hebben, maar minder houvast biedt aan wie nog zoekend is. Het panel adviseert om de begeleiding explicieter en inhoudelijker te verankeren, zodat studenten beter voorbereid zijn op de toenemende complexiteit en verantwoordelijkheid richting het afstudeertraject en het beroep. In de deeltijd werken studenten in coachgroepen en hebben zij toegang tot een studiecoach. Studenten waarderen de korte lijnen en het sparren met medestudenten in werkplaatsen. Het panel constateert vanuit de gevoerde gesprekken wel dat de begeleiding sterk gericht is op de eigen regie. Studenten ervaren ruimte om hun leerroute vorm te geven, maar missen soms structuur en helderheid in de ontwikkeling van hun professionele identiteit. Het panel adviseert om het begeleidingstraject in de deeltijd beter af te stemmen op verschillende studentprofielen, en coaching meer te richten op reflectie, leerhouding en professionele positionering.

De uitval in de voltijd ligt rond het landelijk gemiddelde; in de deeltijd is die relatief laag, maar de studieduur is vaak langer. Studenten geven aan daar bewust voor te kiezen, bijvoorbeeld vanwege werk of gezin. De opleiding biedt hierin ruimte, maar het panel ziet ook dat dit kan leiden tot spanning, onder meer door knelpunten in de planning. Het advies is om het gesprek over studieduur explicieter te voeren en grenzen aan flexibiliteit helder te maken.

Tot slot waardeert het panel dat de opleiding werkt aan sociale cohesie, bijvoorbeeld via groepsvorming in de propedeuse en lesateliers in met name de voltijdopleiding. Studenten voelen zich over het algemeen gekend, ondanks de omvang van de opleiding. De opleiding verzamelt data over voortgang en prestaties, maar koppelt deze informatie nog weinig terug naar studenten. Het panel moedigt aan om de uitkomsten van studentfeedback zichtbaarder in te zetten, zowel in de klas als op curriculumniveau.

Docenten

Het panel spreekt waardering uit voor het docententeam. Het team bestaat uit ruim 40 docenten, met een gezamenlijke omvang van 32,9 fte. Hiervan is 26,4 fte ingezet in de voltijdvariant en 6,5 fte in de deeltijdvariant. Het merendeel van het team is op masterniveau geschoold: 80% beschikt over een masterdiploma, 3% is gepromoveerd, en enkele teamleden zijn in opleiding tot master of werken aan een proefschrift. Binnen het team zijn alle docenten BKE-gekwalificeerd, zes docenten beschikken over een SKE, en vrijwel alle vaste docenten zijn in het bezit van een BDB. Het panel ziet een hecht en bevlogen team, waarin docenten actief bijdragen aan elkaars ontwikkeling. Nieuwe collega's worden zorgvuldig ingewerkt, via lesbezoeken en coaching. Docenten geven ook onderling workshops over thema's als systemisch werken, onderzoek begeleiden, gespreksvaardigheden of culturele sensitiviteit. Inhoudelijk wordt veel gedeeld, zowel in teamvergaderingen als in informele leernetwerken. De sfeer wordt gekenmerkt door openheid, humor en professionele betrokkenheid.

De samensmelting van de voorheen gescheiden voltijd- en deeltijdteams krijgt zichtbaar vorm. De meeste docenten geven les in één van de varianten. Er is afstemming tussen de docenten, onder andere op het gebied van toetsing, begeleidingsaanpak en leeruitkomsten. Daarbij wordt gezocht naar balans tussen eenduidigheid en professionele autonomie. Het panel ziet dat de basis stevig is en moedigt de opleiding aan om aandacht te houden voor een gedeelde koers, zonder dat dit ten koste gaat van eigenaarschap en onderlinge variatie. Opvallend is dat het team, ondanks zijn omvang, bewust kiest voor gezamenlijke overleggen met alle leden. Dit wordt ondersteund door twee gelijkwaardige teamleiders. Deze collectieve aanpak zorgt voor verbinding, maar vraagt ook iets van de belasting. Het panel waardeert deze inzet en moedigt de teamleiding aan om daarbinnen ruimte te bewaken en prioriteiten helder te houden.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel ziet een toetsprogramma met voldoende variatie in toetsvormen, passend bij het opleidingsprofiel en de doelgroep. De koppeling tussen toetsing, leeruitkomsten en landelijke competenties is herkenbaar en zorgvuldig uitgewerkt. Studenten leveren beroepsproducten die door het werkveld worden herkend en gewaardeerd. Dat draagt bij aan de validiteit van de toetsing. De opleiding werkt constructief aan kalibratie en gebruikt inzichten uit studentwerk om gerichte aanpassingen te doen in zowel curriculum als toetsvormen. De examencommissie heeft hierin een actieve en signalerende rol, onder andere bij het bewaken van variatie en toetskwaliteit.

Het panel doet de aanbeveling om de onafhankelijkheid van de beoordeling in het afstudeertraject in de deeltijdvariant strikter te borgen en het beoordelingsproces beter navolgbaar te maken. Daarnaast beveelt het panel aan om de beoordelingscriteria in de deeltijdvariant eenduidig en systematisch te presenteren, zodat studenten beter zicht krijgen op de norm en hun ontwikkelruimte. Het panel beveelt bovendien aan om in de voltijdvariant de introductie van een afsluitend eindgesprek te overwegen, als aanvulling op de beoordeling van ingeleverd werk. Dit gesprek kan bijdragen aan een vollediger en genuanceerder beeld van het beroepsmatig functioneren van studenten. Het panel adviseert bovendien om de opleidingscommissie structureel te betrekken bij de evaluaties van de deeltijdvariant, zodat deze haar medezeggenschapsrol volwaardig kan vervullen. Deze aandachtspunten sluiten aan bij de bredere ontwikkeling die de opleiding doormaakt op het gebied van toetsing, feedbackcultuur en kwaliteitszorg.

Onderbouwing

Toetsbeleid

De opleiding hanteert een toetsvisie die sterk is ingebed in het hogeschoolbrede beleid en in lijn is met het onderwijsconcept Design Based Education. Deze visie vertaalt zich in de praktijk naar een toetsprogramma met regelmatige formatieve toetsing, gericht op het voorbereiden van studenten op summatieve beoordelingen zonder verrassingen. Toetsvormen variëren van presentaties en verslagen tot live-assessments waarbij gewerkt wordt met rubrics met holistische beoordelingsmodellen. Deze holistische beoordeling, waarin product, proces, kennis, houding en gedrag samenkomen, is uitgangspunt in beide leerwegen en sluit aan bij het werkveldgerichte karakter van de opleiding. Het panel benadrukt het belang van voortdurende afstemming in begeleiding en toetsinhoudelijke ondersteuning tussen de leerwegen, zodat de gezamenlijke borging van het eindniveau behouden blijft.

De voltijddopleiding werkt met een toetsprogramma waarin het aantal summatieve toetsen afneemt en formatieve momenten toenemen. In jaar 1 zijn er kennistoetsen en gespreide deoltoetsen; in de hoofdfase verschuift de nadruk naar integratieve opdrachten waarin studenten

leeruitkomsten aantonen met realistische beroepsproducten. Deze opbouw sluit aan bij de toenemende zelfregie van studenten. De deeltijdopleiding volgt een leerwegaafhankelijke aanpak. Studenten tonen leeruitkomsten aan met maatwerkproducten uit hun eigen praktijkcontext. De leeruitkomsten staan vast; toetsvorm en -moment worden in overleg bepaald. Zo kunnen eerder verworven competenties worden gevalideerd of vrijgesteld. De opleiding hanteert hierbij het VRAAK-model (Variatie, Relevantie, Authenticiteit, Actualiteit en Kwaliteit) voor de beoordeling van bewijsmateriaal.

Het panel waardeert de jaarlijkse screeningscyclus en de actieve rol van toetscommissies in de kwaliteitsbewaking. Betrokken gremia constateren wel dat structurele evaluatie van het toetsprogramma nog geen vanzelfsprekendheid is. Het panel adviseert om deze evaluatie explicieter en systematischer te verankeren in het toetsbeleid.

Toetsinguitvoering

Het panel ziet dat de toetsuitvoering zorgvuldig is ingericht en aansluit bij de didactische uitgangspunten van de opleiding. Studenten worden getoetst op hun vermogen om complexe praktijksituaties te analyseren en te vertalen naar onderbouwde handelingsvoorstellen. In beide varianten gebeurt dit grotendeels via beroepsproducten en assessments, vaak in combinatie met reflectieverslagen of presentaties. De verscheidenheid aan toetsvormen wordt herkenbaar ingezet en sluit aan bij de opbouw van het programma.

In de voltijdvariant is het toetsproces sterk verweven met de leeromgeving. Een voorbeeld hiervan is de voorbereiding op het live-assessment in de COGH-module, waar studenten oefenen met rollenspellen en intervisie voeren op casuïstiek uit de praktijk. Studenten ontvangen op verschillende momenten peer feedback, voeren intervisiegesprekken en krijgen schriftelijke of mondelinge feedback van docenten. Het panel ziet dat er binnen het team actief gewerkt wordt aan kalibratie. Docenten bespreken rubrics, oefenen met beoordelingscriteria en stemmen samen af in beoordelaarsgroepen. Ook bij groepsproducten wordt gezocht naar manieren om individuele bijdragen zichtbaar te maken. Studenten herkennen dit en voelen zich in de beoordeling over het algemeen eerlijk behandeld.

In de deeltijd is de beoordeling sterk gekoppeld aan de eigen werkpraktijk van studenten. Zo ontwikkelt een student in de module Levensgebeurtenissen een pedagogisch aanbod in co-creatie met de doelgroep, bijvoorbeeld jongeren met ASS of ADHD, en evalueert dit op effect en draagvlak. Deeltijdstudenten leveren bewijzen aan in de vorm van beroepsproducten en laten via reflectie zien hoe zij de leeruitkomsten realiseren. Ze waarderen de ruimte die dit biedt, maar vinden het soms lastig om te bepalen wat precies voldoende is. De overgang van een vraaggestuurde naar een meer aanbodgestuurde aanpak is nog in ontwikkeling. De flexibiliteit past bij de doelgroep, maar vraagt ook om heldere instructies, concrete beoordelingscriteria en consistente feedback. In gesprekken met docenten komt naar voren dat ook in de deeltijdvariant actief wordt gekalibreerd, maar dat verschillen in beoordelingsaanpak soms nog wel voorkomen. Het panel moedigt de opleiding aan om deze kalibratie te blijven benutten als middel om gezamenlijkheid in beoordeling verder te versterken.

De opleiding experimenteert met het versterken van feedbackgeletterdheid. Studenten worden actief betrokken bij feedbackprocessen, onder andere via peerfeedback, zelfevaluatie en reflectieverslagen. In de voltijd worden hier al stappen in gezet, bijvoorbeeld in de voorbereiding

op assessments. In jaar 1 maken studenten kennis met feedbackformats gebaseerd op de structuur van feedup, feedback en feedforward, die ook in latere jaren terugkomt. Tegelijkertijd is zichtbaar dat feedbackkwaliteit en studentgebruik nog variëren. Het panel ziet ruimte om studenten explicieter te trainen in het geven en ontvangen van feedback, als onderdeel van de bredere toetscultuur.

Een opvallend actueel thema is het gebruik van AI. Het panel ziet dat de opleiding hierin stappen zet: er zijn workshops georganiseerd, AI-sensitiviteit is onderwerp van gesprek binnen het team, en studenten worden begeleid in professioneel gebruik. Een actueel discussiepunt is het gebruik van AI bij reflectieopdrachten: docenten signaleren dat de grens tussen hulp en vervanging niet altijd scherp is, en bespreken dit actief met studenten. De dialoog hierover is gaande en wordt niet uit de weg gegaan. Tegelijk blijft dit een punt van aandacht, vooral bij afstudeerproducten en in reflectieopdrachten. Het panel moedigt de opleiding aan om deze open benadering vast te houden en studenten actief te blijven begeleiden in ethisch verantwoord gebruik van AI.

Tot slot ziet het panel dat de toetsuitvoering professioneel is georganiseerd, maar ook kwetsbaar blijft waar het gaat om transparantie, studeerbaarheid en voorspelbaarheid. In de voltijd zijn de beoordelingsindicatoren helder beschreven in de modulegidsen. In de deeltijd wisselt dit nog. Studenten geven aan dat het soms zoeken is naar wat precies wordt verwacht. Ze herkennen zich wel in de toetspraktijk en ervaren gaandeweg eigenaarschap over hun leerproces, maar benoemen ook dat de duidelijkheid over de beoordelingssystematiek en indicatoren beter kan, met name in de deeltijd. Het panel doet de aanbeveling om beoordelingsinformatie in de deeltijdvariant eenduidig, vindbaar en systematisch te presenteren, zodat studenten beter zicht krijgen op de norm en hun ontwikkelruimte.

Toetsing van het afstuderen

De afstudeerfase is in beide varianten ingericht rondom twee leeruitkomsten, maar de omvang en positionering verschillen. In de voltijdopleiding beslaat het afstudeerjaar 60 EC, verdeeld over 'Opgroeien en opvoeden ondersteunen' (40 EC) en 'Pedagogisch vraagstuk ontwerpgericht onderzoeken' (20 EC). Deze leeruitkomsten worden afzonderlijk beoordeeld op basis van een praktijkdossier en een ontwerpdossier. Voltijdstudenten lopen gedurende tien maanden vier dagen per week stage, aangevuld met een vaste terugkomdag op school. In het praktijkdossier worden meerdere beroepsproducten opgenomen, waaronder een verplichte demonstratie van methodisch handelen. Het ontwerpdossier bevat een praktijkgericht ontwerp, gebaseerd op een complex vraagstuk, onderbouwd met theorie en bronnen, waaronder het in de opleiding gebruikte boek *Ontwerpen voor Zorg en Welzijn*, waaraan Van 't Veer, lector digitale innovatie aan NHL Stenden, een bijdrage heeft geleverd. Begeleiding vindt plaats via PO-groepen en door praktijkbegeleiders en een supervisor. Tijdens het traject zijn er drie FFF-momenten (feedup, feedback, feedforward) waarin student, docent en praktijkbegeleider samen de voortgang en richting bespreken. Deze gesprekken zijn waardevol voor het bepalen van koers en ontwikkeling, maar worden niet altijd vastgelegd. Het panel ziet hier ruimte om met name het tweede gesprek structureel te benutten als formatief ijkpunt. De besluitvormende beoordeling gebeurt door twee examinatoren die eerst afzonderlijk beoordelen en vervolgens tot een gezamenlijk eindoordeel komen. Studenten geven aan dat de beoordelingsformulieren helder zijn en dat de criteria goed aansluiten bij hun werk. De adviesbeoordeling vanuit de praktijkbegeleider bevat vaak aanvullende observaties uit de werksetting die niet in het dossier zijn opgenomen. Deze draagt zo bij aan een genuanceerder beeld van het beroepsmatig functioneren van de student. In de

voltijdvariant ontbreekt momenteel een formeel eindgesprek. Het panel ziet hierin een kans om, net als in de deeltijdvariant, een mondeling moment toe te voegen aan het afstuderen. Uit de gesprekken met studenten, docenten en werkveldpartners blijkt dat een dergelijk eindgesprek kan bijdragen aan een vollediger beeld van de professionele ontwikkeling van studenten, en ruimte biedt voor het toelichten van keuzes, afwegingen en groei. Het panel beveelt aan om dit gesprek als aanvullende toetsvorm te overwegen. De rolverdeling tussen begeleider en tweede beoordelaar is duidelijk. Kalibratie vindt plaats binnen het docententeam en wordt actief georganiseerd, maar gebeurt nog niet in samenwerking met het werkveld. Het panel waardeert dat de opleiding voornemens is om in de toekomst samen met de werkveldadviescommissie aan normontwikkeling rond het afstuderen te werken.

In de deeltijd zijn twee leeruitkomsten geïntegreerd in één module van 30 EC: 'Onderzoek'. Het gaat om de leeruitkomsten Praktijkgericht onderzoek uitvoeren en Professionele identiteitsontwikkeling. Bij deze laatste zijn de beroepscompetenties gebaseerd op het landelijke profiel 'Opgroeien en opvoeden ondersteunen'. Studenten leveren beroepsproducten aan die zijn ingebed in de eigen werkpraktijk, onderbouwen deze theoretisch en reflecteren op hun ontwikkeling als pedagogisch professional. De beoordeling vindt plaats aan de hand van twee beoordelingsformulieren, één per leeruitkomst, en wordt afgesloten met een mondeling assessment door twee examinatoren. Studenten waarderen de ruimte om eigen casuïstiek te gebruiken, maar geven aan dat het assessment in sommige gevallen vooral voelt als een controle op eerder ingeleverde documenten. De opleiding is zich bewust van deze perceptie en reflecteert actief op de doorontwikkeling van deze toetsvorm. Docenten benoemen dat kalibratie in de deeltijd lastiger te organiseren is, maar dat zij werken aan verdere professionalisering. De navolgbaarheid is verbeterd dankzij een herschreven afstudeerhandleiding. Net als in de voltijd vullen beide examinatoren hun beoordelingsformulieren afzonderlijk in en komen daarna tot een gezamenlijk oordeel, al ziet het panel dat deze werkwijze nog niet in alle gevallen strikt wordt toegepast. De harmonisatie tussen beide varianten is zichtbaar, maar vraagt in de uitvoering nog om consistentie, met name in de onafhankelijkheid van beoordeling.

Een gemeenschappelijk aandachtspunt betreft de verhouding tussen bewijsmateriaal en inhoud. Het panel ziet dat de beoordelingsformulieren zowel in de voltijd- als in de deeltijdvariant sterk gericht zijn op onderbouwing en explicitering van de kwaliteit van de aangeleverde bewijsmaterialen. Daardoor ontstaat het risico dat studenten met sterke schriftelijke vaardigheden structureel hoger scoren, terwijl praktijkprestaties daar niet altijd mee samenhangen. Het panel hoort dat de opleiding in de begeleiding van en de communicatie naar studenten het belang van praktijkprestaties in de beoordeling benadrukt, maar signaleert dat dit in de daadwerkelijke beoordeling niet altijd zichtbaar wordt genuanceerd. Dit vraagt om voortdurende alertheid en reflectie binnen de beoordelaarsteams. Het panel adviseert de opleiding om in de beoordeling explicieter ruimte te maken voor de professionele prestaties in de praktijk, zodat sterke schriftelijke onderbouwing niet onevenredig bepalend wordt voor het eindoordeel.

Borging van de kwaliteit van toetsing en beoordeling

De opleiding werkt met een degelijk systeem voor de borging van toetsing en eindniveau, grotendeels georganiseerd op academieniveau. De rollen van examencommissie, toetscommissie, curriculumcommissie en opleidingscommissie zijn duidelijk belegd en worden in samenhang ingezet. De examencommissie Gezondheid en Welzijn vergadert wekelijks en onderhoudt structureel overleg met management en teamleiders. De toetscommissie is

geïntegreerd in dit systeem, voert systematische kwaliteitschecks uit en levert via screenings en kalibraties informatie terug aan de examencommissie. Er is een cyclus ontwikkeld waarin alle toetsen, inclusief eindwerken, regelmatig worden gescreend; doorgaans is iedere toets eens per drie à vier jaar aan de beurt. De borging van de eindkwalificaties gebeurt via verschillende routes. Docenten zijn BKE- of SKE-gecertificeerd en jaarlijks worden examinatoren formeel aangewezen. Kalibratiesessies worden breed ingezet, met name bij de beoordeling van eindwerken. Eindproducten worden minimaal eens per twee jaar steekproefsgewijs onderworpen aan een inhoudelijke kwaliteitscontrole. In 2024 is in dat kader een interne scan uitgevoerd op zes eindwerken uit beide varianten, uitgevoerd door de opleidingscoördinator en kwaliteitscoördinator. De scan richtte zich op de aansluiting tussen niveau en beoordeling, en op de navolgbaarheid van het beoordelingsproces. In de voltijdvariant is de onafhankelijke beoordeling zichtbaar en sluit de beoordeling aan bij het bachelorniveau. In de deeltijdvariant is dit minder vanzelfsprekend: de rol van de praktijk is niet altijd duidelijk onderbouwd, en het is niet helder hoe het CGI (criteriumgericht interview) meetelt in de beoordeling. Het panel herkent dit beeld in eigen observaties en in de gesprekken met docenten en betrokken gremia. Op meerdere plekken werd benoemd dat het beoordelingsproces in de deeltijd nog niet overal strikt wordt uitgevoerd. Het panel doet de aanbeveling om de onafhankelijkheid van beoordeling in de deeltijdvariant strikter te borgen en het beoordelingsproces beter navolgbaar te maken, onder meer door het consequent afzonderlijk invullen van beoordelingsformulieren.

Wat opvalt, is de stevige en constructieve rol van de commissies in het bewaken van borgende eisen. Wanneer de opleiding kwaliteitsgerelateerde vraagstukken voorlegt aan de examencommissie, bijvoorbeeld over het aantal beoordelaars bij mondelinge toetsen, adviseert de examencommissie over wat binnen de OER mogelijk is en bewaakt zij dat de formele kwaliteitsnormen behouden blijven. De toetscommissie speelt bovendien een faciliterende en adviserende rol, onder meer bij kalibratie en de analyse van toetsresultaten. De opleidingscommissie positioneert zich als 'ogen en oren van de student' en fungeert als signaalfunctie richting de opleiding. De commissie streeft naar meer zichtbaarheid en wil haar rol procesmatiger vormgeven. Wel ontvangt zij nog geen systematische evaluaties uit de deeltijdopleiding, wat het panel als gemis ervaart. Het panel adviseert de opleiding om te zorgen dat de opleidingscommissie ook structureel wordt betrokken bij evaluaties van de deeltijdvariant, zodat zij haar rol als medezeggenschapsorgaan volwaardig kan vervullen.

De systemen voor kwaliteitsborging zijn robuust vormgegeven, met actieve commissies en inhoudelijke betrokkenheid. Het panel signaleert dat bepaalde onderdelen verdere versterking vragen, zoals de systematische terugkoppeling uit de deeltijdopleiding en de interne afstemming binnen de breed samengestelde examencommissie. Deze kent een ruime vertegenwoordiging, wat overlegkracht biedt maar ook organisatorische complexiteit met zich meebrengt. Daarnaast constateert het panel dat toetsing in toenemende mate beïnvloed wordt door maatschappelijke ontwikkelingen zoals AI, en waardeert het de reflectieve houding van de commissies op dit vlak. Het is belangrijk om deze lijn van kritische reflectie en inhoudelijke afstemming verder te verankeren in het kwaliteitszorgproces binnen de opleiding.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding (voltijd en deeltijd) voldoet aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De eindwerken tonen inhoudelijke diepgang, variatie en een duidelijke koppeling met de beroepspraktijk. Studenten laten zien dat zij zelfstandig en methodisch kunnen handelen in complexe pedagogische situaties. Afgestudeerden worden door het werkveld herkend als startbekwaam, professioneel en onderscheidend ten opzichte van andere profielen. Alumni voelen zich goed voorbereid op hun beroep en waarderen de aansluiting op de praktijk. Het panel ziet dat de opleiding actief werkt aan de doorontwikkeling van de afstudeervorm en moedigt aan om actuele thema's zoals digitale veiligheid en maatschappelijke kwetsbaarheid structureel te blijven agenderen.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd die gelijkmatig verdeeld zijn over de voltijd- en deeltijdvariant, over de twee meest recente cohorten en over verschillende eindoordelen. Deze selectie biedt een representatief beeld van het gerealiseerde eindniveau binnen beide varianten. De eindwerken laten inhoudelijke variatie zien en bestrijken relevante pedagogische thema's, zoals preventie, inclusie, jeugdbeleid en ouderbetrokkenheid. Zo werkte een deeltijdstudent aan een nieuwe werkwijze om hechtingsproblemen bij kinderen in de jeugdhulp eerder te signaleren, en ontwikkelde een voltijdstudent een stappenplan voor het begeleiden van jongeren met een licht verstandelijke beperking, gericht op nazorg zonder de ontwikkeling te verstoren. Een ander eindwerk richtte zich op de inzet van groepsgerichte trainingen rond weerbaarheid bij meisjes in de bovenbouw van het primair onderwijs, inclusief zelfontwikkeld lesmateriaal. Deze en andere producten tonen aan dat studenten in staat zijn praktijkvragen op te pakken, daar systematisch onderzoek naar te doen en tot onderbouwde, bruikbare oplossingen te komen.

De panelleden zien dat de eindproducten in beide varianten aansluiten bij het opleidingsprofiel en het hbo-bachelorniveau. Studenten koppelen praktijkervaringen aan theoretische concepten, en leggen hun keuzes helder vast in beroepsproducten en onderzoeksverslagen. De combinatie van praktijkdossier en ontwerpdossier (voltijd) of beroepsproducten en een criteriumgericht interview (deeltijd) maakt zichtbaar dat studenten zelfstandig en methodisch kunnen handelen in complexe pedagogische situaties. Alumni geven aan dat de eindproducten goed laten zien waar zij als student stonden en wat zij konden. Door het werkveld wordt niet alleen het product gewaardeerd, maar ook het ontwikkelproces. Een gesprekspartner vatte dat treffend samen: "De opleiding richt zich op het product, maar ik zie vooral dat studenten zich procesmatig sterk ontwikkelen."

Functioneren afgestudeerden

Alumni geven aan dat de opleiding hen goed heeft voorbereid op het werken in het pedagogisch domein. Zij herkennen zich in het beroepsprofiel en voelen zich in staat om zelfstandig en professioneel te handelen. Sommigen krijgen tijdens of direct na hun stage een baan

aangeboden, of stromen door naar een post-hbo of masteropleiding, zoals de master orthopedagogiek. Werkgevers bevestigen dit beeld. Afgestudeerden worden herkend als stevig gepositioneerde pedagogen met inhoudelijke diepgang en een scherp onderscheid ten opzichte van andere profielen zoals pabo- of social work-alumni. Het vermogen om te reflecteren, te onderbouwen en professioneel te communiceren wordt door het werkveld gewaardeerd.

In gesprekken met praktijkpartners noemt het werkveld nadrukkelijk het belang van afgestudeerden die met complexe doelgroepen kunnen werken, zonder daarbij het professionele kader uit het oog te verliezen. Ook klinkt een oproep tot meer aandacht voor actuele thema's zoals digitale veiligheid, agressie en maatschappelijke kwetsbaarheid. Deze thema's spelen in toenemende mate een rol in de jeugdhulpverlening en vragen om een proactieve houding van startende pedagogen. Het panel ziet dat de opleiding hierin al stappen zet, maar moedigt aan om deze thema's structureel te blijven agenderen in het curriculum en in de voorbereiding op de beroepspraktijk.

Eindoordeel over de opleiding

	B Pedagogiek (voltijd)	B Pedagogiek (deeltijd)
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van NHL Stenden Hogeschool als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 1

Standaard 2

- Laat het onderwijsaanbod in de deeltijdopleiding beter aansluiten op de diverse profielen van instromende studenten, met aandacht voor herkenbare opbouw, duidelijke verwachtingen en voldoende ondersteuning, zonder maatwerkmogelijkheden te beperken.

Standaard 3

- Zorg in de deeltijdopleiding voor een eenduidige, vindbare en systematische presentatie van beoordelingsinformatie, zodat studenten beter inzicht krijgen in beoordelingscriteria, verwachtingen en hun ontwikkelruimte.
- Borg de navolgbaarheid van de onafhankelijke beoordeling in de deeltijdvariant zorgvuldiger door meer nadruk te leggen op het consequent invullen van de beoordelingsformulieren door de beoordelaars.
- Overweeg om in de voltijdvariant een afsluitend mondeling eindgesprek toe te voegen aan het afstuderen. Dit kan bijdragen aan een vollediger beeld van de professionele ontwikkeling van studenten en hun onderbouwingen bij gemaakte keuzes.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Datum & locatie: Dinsdag 1 april 2025, C2001, NHL Stenden, Rengerslaan 10, Leeuwarden

09.00	Ontvangst en presentatie opleidingsmanagement
09.45	Showcase
10.15	Voorbereiding en materiaalbestudering panel
11.00	Gesprek met docenten en examinatoren
12.00	Lunch en overleg panel
13.00	Gesprek met studenten
13.45	Pauze panel
14.00	Gesprek met werkveld en alumni
14.45	Gesprek over borging
15.30	Pauze panel
15.45	Pending Issues
16.00	Beoordelingsoverleg panel
17.00	Terugkoppeling bevindingen

2. Bestudeerde documenten

- 15 afstudeerdossiers (12 voltijd en 3 deeltijd), inclusief overzicht van afstudeerdossiers
- Representatieve selectie toetsen voltijd (jaar 1, 2 en 3)
- Representatieve selectie toetsen deeltijd (alle modules)
- Onderwijscatalogus ba Pedagogiek VT (9 modules + minor)
- Onderwijscatalogus ba Pedagogiek DT (8 modules)
- ZER BA Pedagogiek (inclusief bijlage aanbevelingen vorige visitaties)
- OER en studentenstatuut VT (OER, bijlage 4, studentenstatuut)
- OER en studentenstatuut DT (OER, bijlagen, studentenstatuut)
- Teamplan Ba Pedagogiek 2425
- Jaarverslag OC Bachelor Pedagogiek 2023-2024
- Scan eindwerken Bachelor Pedagogiek
- Overzicht Personeel 2024
- 6 afstudeerhandleidingen (en besluitvormende beoordelingen en moduleboek jaar 4)
- Moduleboeken jaar 1, 2 en 3 voltijd (7 bestanden)
- 3 verslagen werkveldadviescommissie (juli 2024, nov 2024, feb 2025)
- Landelijk opleidings- en competentieprofiel Pedagogiek
- Competentieprofiel hbo-professionals jeugdhulp en jeugdbescherming
- NHLS en AGW-documenten (7 bestanden: brede welvaart, DBE-principes, praatplaten, toetsing, organogram)
- Jaarverslag examencommissie Gezondheid & Welzijn 2023-2024
- Coursedocument
- NSE 2024 B_Pedagogiek_Leeuwarden (VT en DT)